מחוון למורה

מחוון: תרגול לבגרות: שאלה מודרכת על עשרת הדיברות

1. (4 נק') בשמות כתוב "זכור את יום השבת", ובדברים "שמור את יום השבת". (2 נק' לכל נוסח נכון.)
2. (8 נק') בשמות הנימוק הוא בריאת העולם: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ... וינח ביום השביעי" (3 נק'). בדברים הנימוק הוא יציאת מצרים: "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלהיך משם" (3 נק'). בשמות מודגש ה' כבורא העולם, ובדברים מודגשים החירות והמנוחה גם לעבד ולאמה (2 נק').
3. (6 נק') לפי רש"י "זכור ושמור בדבור אחד נאמרו": ה' אמר את שתי המילים יחד, ברגע אחד (3 נק'). לכן אין סתירה בין הנוסחים, ושתיהן מצוות: לזכור את השבת ולשמור אותה (3 נק').
4. (6 נק') לוח ראשון, למשל: אנכי, לא יהיה לך, לא תשא, זכור, כבד (2 נק'). לוח שני, למשל: לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב, לא תענה, לא תחמד (2 נק'). הלוח הראשון עוסק בעיקר במצוות בין אדם למקום, והשני במצוות בין אדם לחברו (2 נק').
5. (6 נק') עמדה ברורה (2 נק') ושני נימוקים מתאימים (2 נק' לכל נימוק). למשל: יציאת מצרים, כי היא מזכירה לתת מנוחה גם לעובדים ולחלשים, וכי היא מחברת את השבת לחירות. או: בריאת העולם, כי היא מזכירה לעצור ולהעריך את העולם, וכי היא משותפת לכל בני האדם.